

Aydın Zeybek Dans Repertuvarının Güncelde Değerlendirilmesi¹

İlknur Demirbağ²

Nurdan Kılıç³

Özet

Bu çalışma; geleneksel dans alanında yazılmış kitaplardan elde edilen ve Aydın’da icra edildiği özellikle belirtilen zeybek danslarının, öncelikle listesinin çıkarılması, ardından saha araştırmaları çıktılarından oluşturulan repertuvar listesi ile bunların güncellik açısından karşılaştırılmasını içermektedir. Konunun seçilmesindeki gaye ise, Aydın örneği üzerinden yürütülen çalışmanın, Türkiye’deki tüm geleneksel dans repertuvarlarının coğrafi dağılımının tespiti için kullanılabilir bir metodoloji olabileceğine örnek teşkil etmesi ve bunun da akademik camiaya duyurulmasıdır.

Çalışma, araştırmanın yönteminin açıklanmasının ardından literatür tespit sonuçları, saha bulgularının sunumu ve değerlendirmeler sonrasında da varılan sonuçların aktarımı şeklinde kaleme alınmıştır.

Bu amaçla yola çıkılan çalışmanın sonucunda literatürde 1900 ile 2018 tarihi aralığında yazılmış ve Aydın zeybek dansları repertuvarına dair veri içeren 35 adet kitabın ve 12 adet yüksek lisans tezine ulaşılmıştır. Bunlar tarandığında “114” farklı dans ismi tespit edilmiş ancak sahada görüşülen bilirkişilerden elde edilen bilgiler sonucunda bu sayı “137” ye ulaşmıştır. Bunlardan “64” tanesinin zeybek dansı olduğu konusunda literatür ve saha bulgularının örtüştüğü, “72” tanesinin zeybek dansı olup olmadığı konusunda hemfikir olmadıkları ve “1” tanesinin ise zeybek dansı olmadığı konusunda ortak

- 1 Bu çalışma, İstanbul Teknik Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü Performans Anasatdahl Geleneksel Danslar Yüksek Lisans programında 2021 yılında kabul edilen “Literatürde İcra Alanı Aydın Olarak Belirtilen Zeybek Danslarının, Güncelde Varlığının Bilirkişiler ile Tespiti” isimli yüksek lisans tezinden üretilmiştir.
- 2 Prof., İstanbul Teknik Üniversitesi Türk Musikisi Devlet Konservatuarı Türk Halk Oyunları, demirbagi@itu.edu.tr, ORCID ID: 0000-0001-5537-979X
- 3 Öğr. Gör., Dicle Üniversitesi Devlet Konservatuarı Türk Halk Oyunları Bölümü, klcndn@gmail.com, ORCID ID: 0000-0002-8196-7007

fikir birliğine vardıkları görülmüştür. “1” dans dışında kalan toplam “136” danstan; “68” tanesinin alternatif isme/isimlere sahip olduğu, “5” tanesinin sunî yollarla üretildiklerine dair iddiaların bulunduğu, “89” tanesinin halên icra edilip edilmediği konusunda fikir birliğinin sağlanamadığı, “47” tanesinin ise Aydın’da icra edildiği konusunda fikir birliği içinde oldukları sonucuna ulaşılmıştır.

GİRİŞ

Günümüzde her ilde, köyde, hatta mahallede icra edilen birçok farklı ve henüz kaynaklara geçmemiş dans bulunmaktadır. Dansların sadece sahneye taşınanları bilinmektedir. Geleneksel danslar alanında yazılmış kitaplar, repertuvar bakımından incelendiğinde ise içeriklerinin yetersiz olduğu, doğrudan repertuvar bilgisi veren eserlerde kimi illerden hiç bahsedilmediği, bahsedilen illerde ise çok az dans isminin verildiği görülmüştür.

Bu bağlamda bir dans repertuvarı listesi oluşturmak üzere hareket edilmiş ve Aydın özelinde bu içerikte hazırlanmış ilk kaynak olması, çalışmaya özgün değer katmıştır.

Konu, aşağıdaki araştırma soruları ile yürütülmüştür.

- Literatürde icra alanı Aydın olarak belirtilen zeybek dans isimlerine ulaşılabilir mi?
- Bu isimlerden bir liste oluşturulabilir mi?
- İcra alanı Aydın olarak gösterilen ve bilirkişilerin yorumları ile teyide alınan güncel bir zeybek dansı listesi sonucuna varılabilir mi?

Çalışmanın literatür kapsamı; Türkiye’de geleneksel danslar üzerine yayımlanmış ve 1900-2018 tarihi aralığında “Aydın ilinde icra edilen danslar” içeriğine sahip Türkçe kitaplar ile lisansüstü tezler olarak belirlenmiştir. Yanı sıra tarama sonucunda elde edilen verilerin varlığının güncelde sağlamasının yapılabilmesi için de Aydın zeybek dansları üzerine uzun yıllar çalışmış kişilere baş vurulmuştur.

Çalışma, iki aşamalı olarak yürütülmüştür. İlk aşama literatür bulgularının, ikinci aşama ise sahadan elde edilen bulguların edinimi olmuştur. Birinci aşamada araştırma soruları içinden oluşturulan anahtar kelimeler ile literatür taraması yapılmıştır. Taramalar sonucunda 1900-2018 yılları arasında yazılmış kaynaklara ulaşılmıştır. Bu esnada mümkün olabildiğince çok fazla anahtar kelime kullanılmıştır. “Milli Kütüphane, TO-KAT, YÖKTEZ, Nadirkitap, Kabcacı, D&R, İdefix, Kitap sepeti, Kitapyurdu, Alkım Kitapevi” veri tabanlarına girilmiştir. Sonucunda; repertuvar bilgisi veren ilk kaynağın 1900 yılında Rıza Tevfik Bölükbaşı tarafından yayımlanan “Raks Hakkında” isimli

makale olduğu, günümüze en yakın olarak yazılan son kaynağın ise 2018 yılında Kürşad Gülbeyaz tarafından yayımlanan “Hareket Bilimi ve Kültürel Açından Türk Halk Oyunlarının İncelenmesi (Türkiye Örneği)” isimli doktora tezi olduğu görülmüştür. Literatür analizi için incelenen kaynaklar: Ege’de Zeybek Oyunları ve Havaları (Bayatlı, 1943), Nota ve Figürleriyle Milli Zeybek Oyunlarımızdan Aydın Zeybeği (Topçuoğlu, 1971), Zeybek Oyunlarımız (Çine, Tarihsiz), Bir Baş Kaldırı Öyküsü Zeybekler Tarihi Ezgileri, Dansları 2 (Akdoğan, 2004), İzmir Zeybek Oyunları (Özbilgin, 2012). Türk Milli Oyunları (Ozankan & Savcı, 1955), Türk Köylü Dansları (And, 1964), Türk Halk Oyunları (Baykurt, 1965), Milli Oyun Çalışmaları (Cönger, 1967), Cumhuriyet’le Birlikte Türkiye’de Folklor ve Etnografya Çalışmaları (Ülkütaşır, 1973), Milli Oyunlarımız (Saçan, 1974), Türk Halk Oyunları (Demirsipahi, 1975), 100 Türk Halk Oyunları (Ataman, 1975), Okullarda Halk Oyunları (Aydın, 1978), Türk Halk Oyunlarında Renk ve Rakam Motifi (Şenol, 1990), Türk Halk Oyunları Kataloğu I (Gazimihal, 1991), İl İl Halk Müziğimiz ve Halk Oyunlarımız (Öcal & Baran, 1991), Oynanışlarına Göre Türk Halk Oyunlarından Örnekler (Ünal & Anlıatamer, 1995), Türk Halk Oyunları Kataloğu II (Gazimihal, 1997), Çağlar Boyu İletişim Aracı Olarak Dans ve Halk Dansları (Koçkar, 1998), Türk Halk Oyunlarının Sahada Derlenmesinde Karşılaşılan Problemler Sempozyumu (1999), Folklor (Ay, 1999), Türk Halk Oyunları Kataloğu III (Gazimihal, 1999), Türk Halk Oyunları (Akyıldız, 2000), Türk Halk Oyunları (Su, 2000), Türk Halk Oyunları (Ekmekçioğlu, Bekar, & Kaplan), Lise Halk Oyunları Ders Kitabı (Aydın, 2002), Yöresel Halk Oyunları (Karahasan, 2003), Türk Gelenekten Geleceğe Halk Oyunları (Eğilmez, 2006), Halk Oyunlarımız (Hacıbekiroğlu, Yılmaz, Alacalıoğlu, & Tuncer, 2008), Halk Oyunlarımız ve Giysilerimiz (Belirsiz, Tarihsiz), Türk Halk Oyunları Müziklerinden Örnekler (Erkan, 2008), Türk Halk Oyunları’nda Hareket Analizi (Ötken, 2011), Oyun ve Büğü (And, 2012), Türk Halk Dansları (Baykurt), Türkiye Halk Dansları I (Çavaz & Hacıbekiroğlu, 2011). Zeybek Oyunlarının Tarihte Ortaya Çıkışı (Sevinç, 1994), Aydın Yöresi Halk Kültürünün İncelenmesi (Öztürk, 1998), Zeybek Türküleri ve Dansları (Mirzaoglu, 2000), Türk Halk Oyunlarının Hareket Açısından Değerlendirilmesi (Gülbeyaz, 2005), Türk Halk Oyunları Türlerine Göre Asma Davulun İncelenmesi (Şahin, 2009), Açıklamalı Zeybek Bibliyografyası (Koca, 2009), Ege Bölgesi Zeybek Oyunlarının Adlarına Göre Tasnifi ve İncelenmesi (Sürmeli, 2010), Germencik’te Halk Oyunları ve Halk Müziği Geleneği (Aydın, 2011), Aydın Geleneksel Halk Danslarının Etnokoreolojik Açından İncelenmesi (Çetin, 2018), Hareket bilimi ve kültürel açıdan Türk halk oyunlarının incelenmesi (Türkiye örneği) (Gülbeyaz, 2018)’dir.

Eserlerin incelenmesi sırasında verilerin doğruluğunun sınanması yapılmadan, yazarlar tarafından belirtilen “Aydın ilinde icra edildiği özellikle belirtilen zeybek dansları” isimleri içeriğe dahil edilmiştir. Ortaya konan listeler, tümevarım yöntemine dayanarak gerçekleştirilmiştir. Tarihsel yöntem kullanılarak sıralanan veriler, söylem analizi ve eleştirel yaklaşımlarla incelenmiştir. Okuma sürecinde not alma, işaretleme ve soru sorma teknikleri bir arada kullanılmış ve bu yöntemler, eleştirel bir perspektifle repertuvarın belirlenmesine katkı sağlamıştır. Kaynak yazarları genelde eserlerinde nitel veri kullanımına ağırlık vermişlerdir. Bu nedenle, nitel veri sağlayan kitaplardan elde edilen bilgiler, veri madenciliği ve söylem analizi yöntemleriyle toplanmış, daha sonra ise bunlar nicel verilere dönüştürülmüştür. Nitel verilerin nicel verilere dönüştürülme sürecinde, kitap üzerinde yapılan işaretlemeler ses kayıtlarına aktarılmış ve bu kayıtlar dijitalleştirilip bilgisayar ortamına transfer edilmiştir. Literatür tarama işlemi, düzenli olarak iki haftalık periyotlar halinde tekrarlanmış olup, sonradan temin edilen kaynaklar da çalışmaya eklenmiştir. Söylem analizi ile belirlenmiş sözlü kaynak verileri ise çizelgeler aracılığıyla sunulmuştur. Çizelgelerde, her dansın adı, alternatif isimleri, görüldüğü coğrafya, yazarların danslar hakkındaki görüşleri, kendi yorumları, kaynakların isimleri, yazarların adları, soyadları ve kitap içindeki sayfa numaraları gibi detaylı bilgilere yer verilmiştir.

Çalışmanın ikinci aşamasında ise Aydın’daki zeybek danslarının güncelde varlıklarını teyit etmek amacıyla, bölgede hala faaliyet gösteren ilgili kişilerin görüşlerine başvurulmuştur. Bu aşamada katkı sunan bilirkişiler; Abdurrahim Karademir, Ali Boztepe, Basri Eğriboyun, Efe Kurnaz, Evrim Çetin, İlker Karademir, Kayahan Kayasarıkoğlu, Mehmet Emin Dalgıç, Melih Taşer, Mesude Ayaydın, Mete Zerman, Nedim Gürpınar, Ömer Ersagun Güldamla, Selim Özyol ve Tahir Mustafa Eriş’tir. Bilirkişiler ile yapılan görüşmede literatürde edinilen dansların karşılaştırılması yapılmış ve sonuçlar sınıflandırılmıştır. Sonuç olarak toplamda “137” dans ismine ulaşılmıştır.

1. Literatür Bulguları

Literatürde, Aydın’da icra edildiği özellikle belirtilen toplamda “114” dans ismi aşağıda tablo halinde verilmiştir.

Abalım zeybeği	Abdal Havası Zeybeği	Ağır Milas Zeybeği	Ağır tavas Zeybeği
Akşam Oldu	Ağır Zeybek Oyunu	Altı Kızlar	Arpazlı Zeybeği
At Bağladım	Ataköy Zeybeği	Aydın Zeybeği	Ayşem
Bakırlı Zeybeği	Bayındır Zeybeği	Baygın Havası	Bengi
Bergama Zeybeği	Bir Gemim Var Aman Salı da Verin Engine	Boşan da Dağlar	Bozdoğan Serenler
Bozdoğan Zeybeği	Çakal Çökerten	Çakırlı Efe	Çaktım Çaktım Almadı
Çavdarlı Murat	Çay İçinin Milleri	Çıtır Pıtır Basmalar	Çine Çayı
Çine Zeybeği	Çine İki Parmak Zeybeği	Çökertme	Dağlı Zeybeği
Dam Ardına Dolaştım	Dereler Çağlar Oldu	Ege Zeybeği	Eğil Kavağım
Eklemedir Koca Konak	Elifoğlu Zeybeği	Eski Harmandalı	Eski Tavas Zeybeği
Et Aldım	Fatma Gelin	Ferâyî	Genç Osman
Ger Ali Zeybeği	Germencik İnova Zeybeği	Germencik Zeybeği	Güdüşlünün Çeşmesi
Harmandalı	Hatçem	Hatipoğlu Zeybeği	Hazeli
Her Gün Sarhoş	İki Parmak Zeybeği	İnce Memed	İndim Dağ Arasına
İzmir Zeybeği	Jandarma Zeybeği	Kadı Kuyusu	Kadioğlu Çeşitlemesi
Kadioğlu Zeybeği	Kadınlar Zeybeği	Kamalı Zeybek	Kara Ali Koşması Zeybeği
Karyolamın Demiri Zeybeği	Kerimoğlu Zeybeği	Kızılcapınar Zeybeği	Koca Arap Zeybeği
Kocagür Zeybeği	Kordon Zeybeği	Kozak Zeybeği	Köroğlu
Kuruoğlu Zeybeği	Milas Zeybeği	Minareden At Beni	Mİnnoş
Muğla Zeybeği	Nalbandı	Nazilli Zeybeği	Nikriz Zeybek
Ortaklar Zeybeği	Ödemiş Zeybeği	Ördek Suyu Dal da Gel	Paşa Yaylası
Pazardan Aldım Halı	Pek Yokuşmuş Cavır Asan’ın Yolları	Pembe Grebimin Oyası	Sabah Namazı Zeybeği
Sarı Zeybek Oyunu	Sepetçioğlu Zeybeği	Serenler Zeybeği	Sinanoglu Zeybeği
Siyah Makarada İpliğim	Soğukkuyu Zeybeği	Somalı Zeybeği	Sultanhisar Zeybeği
Sürmeli Zeybeği	Şu Dalmanın Aman Dağını da Duman Bütüdü	Şu Dirmilin Çalgısı	Tahtacıoğlu Zeybeği
Tavas Zeybeği	Teke Zortlatması	Tekeler Zeybeği	Tirinom
Top Yatağın Altı Kahfe	Yanağında Beni Var	Yağar Yağmur Zeybeği	Yağmur Yağdı Zeybeği
Yakamadım Gazımı	Yalabık Zeybeği	Yeni Harmandalı	Yeni Tavas
Yörük Ali Zeybeği	Zeybek		

2. Bilirkişilerden Elde Edilen Bulgular

Aşağıdaki liste, Aydın’da icra edilen dansları belirlemek amacıyla bilirkişilerden talep edilen ve kendileri tarafından gönderilen dans isimlerinden oluşmaktadır. Bilirkişilerden, toplamda “84” adet dans ismi alınmıştır.

Abalımın Cepkeni Zeybeği	Abdal Havası Zeybeği	Ağır Milas Zeybeği	Ağır Tavas Zeybeği
Akşam Oldu	Al Horozun Kanadı	Aptal Havası	Arabadan Atladım
At Bağladım	At Bağladım Mor Kayanın Dibine	Ataköy Zeybeği	Aydın Harmandalı zeybeği
Aydın İki Parmak Zeybeği	Aydın Kerimoğlu zeybeği	Aydın Zeybeği	Ayşem
Bağarası İki Parmak Zeybeği	Baygın Havası	Bayındır Koşması Zeybeği	Bir Gemim Var
Bozdoğan Serenler Zeybeği	Bozdoğan Zeybeği	Cafer Efe	Çakal Çökerten Zeybeği
Çaktım Çaktım Yanmadı Zeybeği	Çavdarlı Murat	Çay İçimin Milleri	Çıtır pıtır basmalar
Çine Çayı	Çine İki Parmak Zeybeği	Düz ovanın çamları	Eğil Kavak Zeybeği
Eklemedir Koca Konak	Elifoğlu Zeybeği	Eski Tavas Zeybeği	Et Aldım Elim Yağlı
Fatma Gelin	Gelin Alma	Gerali Zeybeği	Güdüşlünün Çeşmesi Zeybeği
Harmandalı Zeybeği	Hatçem	Hatipoğlu Zeybeği	Her Gün Sarhoş Zeybeği
İki Parmak Zeybeği	İnce Mehmet	İndim Bağarasına	İndim Daldan Budaktan
İnova Zeybeği	Kadioğlu Zeybeği	Kamışa bak Kamışa	Kara Ali Zeybeği
Karyolamın Demiri	Kerimoğlu Zeybeği	Koca Arap Zeybeği	Kocagür Zeybeği
Köroğlu	Kuruoğlu Zeybeği	Muğla Zeybeği	Nalbant Zeybeği
Nazilli Zeybeği	Nazoğlu Zeybeği	Ortaklar Zeybeği	Ödemiş Zeybeği
Pazardan Aldım Halı Zeybeği	Pembe Girebimin Oyası	Sabah Namazı Zeybeği	Sepetçioğlu
Serenler zeybeği	Sinanoglu Zeybeği	Siyah Makarada İpliğim	Soğuk Kuyu Zeybeği
Sürmeli Zeybeği	Süslü Jandarma	Şu Dalman Dağı	Tahtacıoğlu Zeybeği
Tavas Zeybeği	Tekeler Zeybeği	Yağar Yağmur Zeybeği	Yağmur Yağdı Zeybeği
Yeni Tavas Zeybeği	Yeşil giy yeşil Kuşan	Yörük Ali Zeybeği	Yörük Kızı

3. Tartışma ve Sonuç

Literatürden sağlanan 114 dansın ismi ile saha görüşmeleri kapsamında bilirkişilerden elde edilen 84 dansın isminin mukayese edilerek bir sonuca varılabilmesi için, birbirinden hem ayrı hem de benzerlik gösteren perspektifler ile yürütülecek bir tartışma bölümünün daha işlevsel olacağı düşünülmüştür. Buna göre; iki ana “tartışma bakış açısı” belirlenmiştir. Bunlardan ilki, “neden birbirlerine benzer ya da farklı sonuçlar elde edildiğine dair ihtimaller”, ikinci de “bu farklılık ve benzerliklerden doğan sonuçların ihtimalleri” dir. Aynı zamanda her iki perspektifin bilirkişiler ve literatür kapsamında ayrı ayrı ele alınmaları da elzemdir.

Literatür nezdinde elde edilen dans isimlerinin “benzerlik” göstermesi konusu üzerinde yapılacak tartışma; Yazarların, yalnızca literatür takibi yaparak kendilerinden önceki kaynaklardan beslenip dans repertuvarlarını oluşturmuş ve kendi dönemlerinde icra edilen danslardan habersiz eserlerini yayımlamış olma ihtimallerini akla getirmektedir. Nitekim, “1965” yılında Şerif Baykurt tarafından yayımlanan “Türk Halk Oyunları” isimli eserin ve yine “1975” yılında Cemil Demirsipahi tarafından yayımlanan “Türk Halk Oyunları” isimli kitabın geleneksel danslar alanında önemli eserler kabul edildiği ve birçok eserde kaynak olarak uzun yıllar baş vurulduğu görülmektedir. Bu durum, literatürün bağlılığını ve birbirini tekrerr ediyor olma ihtimallerini düşündürmektedir.

Bir başka ihtimal de, yazarların benzer gözlem noktalarından yararlanarak aynı/birbirine yakın sonuçlara ulaşmış olmalarıdır. Yazarlar verilere; aynı köyden, ilçeden, mahalleden, gösteri topluluğundan, kaynak kişiden veya bilirkişiden ulaşmış olabilirler. Ya da sahada kısıtlı gözlem alanı olması, yalnızca bir dans topluluğunun veya çok az sayıda erişilebilir kaynak/bilir kişinin tek olması, yazarların ortak veriye ulaşmış olma ihtimalini mümkün kılmaktadır.

Literatür açısından elde edilen dans isimlerinin “farklılık” göstermesi konusu üzerinde yapılacak tartışmadan; Bir önceki ihtimaller silsilesinin aksine yazarların farklı dans isimleri vermelerinin sebeplerinden birinin literatüre hiç başvurmamış olmaları ya da literatürden yararlanmış olsalar dahi birbirinden farklı kaynaklar ile karşılaşmış olma ihtimalleri akla getirmektedir. Bir başka ihtimal ise; yazarların farklı sahalarda araştırma yapmış ve farklı sonuçlara ulaşmış olmalarıdır.

Bilirkişiler nezdinde elde edilen “dans isimlerinin benzerlik göstermesi” irdelendiğinde; Bilirkişilerin aynı eğitimci tarafından eğitilmiş olması ilk akla gelen ihtimaldir. Bir diğer büyük olasılık ise aynı sahada dans ediyor

ve çalışmalarını sürdürüyor olmalarıdır. Diğer bir seçenek ise; kullandıkları literatür envanterinin aynı olmasıdır.

Bilirkişiler vasıtasıyla ulaşılan “dans isimlerinin farklılık göstermesi” mercek altına alındığında; Bilirkişilerin, farklı hocalardan dans eğitimi almış olmaları, farklı bölgelerde saha çalışmaları yapmış olmaları ve eğer yürüttüler ise farklı basılı kaynakları inceledikleri düşünülebilecek ihtimaller arasındadır.

Bulgular kısmında da aktarılan dans repertuvarı tespiti tablolarının karşılaştırması yapıldığında fark edilecektir ki bilirkişiler tarafından beyan edilmemiş, yalnızca literatürde rastlanabilecek 15 dans ismi bulunmaktadır. Söz konusu 15 dansın neden bilirkişiler ile yapılan görüşmelerde de beyan edilmediği, sorgulanması gereken önemli bir konudur. Ancak bunun sebebinin çalışmanın bu aşamasında kesin olarak bilinemeyeceğinden; bilirkişilerin yazılı kaynaklara erişiminin kısıtlı olması, yaşadıkları yer ve ellerindeki teknolojik imkanların sınırlı kalmış olması değerlendirilecek ihtimaller dahilindedir. Akıllara gelebilecek başka bir ihtimal de literatürden elde edilen dansların bilirkişilerin erişiminden önce tamamen unutulmuş olmasıdır. Bu ihtimalin de azımsanmayacak ölçüde kuvvetli olduğunu belirtmekte fayda görülmektedir. Çünkü danslar, canlı birer varlık gibi, oluşum ve yok oluş süreçlerinden geçmektedir. Birikimlerine başvuru olan bilirkişiler, kendi bilgi dağarlarını oluştururken yürüttükleri çalışmalarının öncesinde, halkın gelenekleri arasında tutunamayıp yok olan danslara hiç erişememiş olabilirler. Dinamik bir yapıya sahip olan geleneksel dansların repertuar bakımından her dönem dönüştüğü gerçeği göz ardı edilmemelidir. Diğer bir ihtimal ise literatüre geçirilen dans isimlerinin yazarlar tarafından hatalı geçirilmiş olmasıdır. Bu ihtimalin olması çok düşük görünse de böylesi bir çalışmada tartışma konusu yapılması gerektiği düşünülmektedir.

Benzer bir şekilde “literatürde kayda geçirilmemiş fakat yalnızca bilirkişiler tarafından beyan edilen” 23 dans ismi incelendiğinde; Dans isimlerinin literatüre geçirilirken yazarların kendilerinden önceki verileri saha araştırması ile güncellemeden aktarılmış olmaları ihtimaller dahilindedir. Bu olasılıklar haricinde, dansların yayımlanmış envanterinden sonraki bir zamanda halk ya da alan profesyonelleri tarafından oluşturulmuş olmalarını ve bu nedenle yazılı kaynaklarda bulunmuyor olmalarını da akla getirmektedir. Günümüz teknolojik imkanlarının eskiye göre daha gelişmiş olması bilgiye ulaşımın bu nedenle kolaylaşması yazarların sahada derin bir çalışma yapma gereksinimini ortadan kaldırmış olma ihtimali düşündürmektedir.

Dans isimlerinin tespitinde faydalanan her iki araştırma alanından -literatürden ve bilirkişilerden- birbirinden farklı olarak edinilen verilerin haricinde ortak edinilen dans isimlerine de rastlanmıştır.

Ortak olarak yayımlanan ve beyan edilen “99 dans isminin varlığı” üzerine düşünüldüğünde; yukarıda “farklılık”ları üzerine hazırlanan ihtimallerin aksine, yazarların çalıştıkları saha ile ilgili “kesin” bilgiye sahip olduğu, bilirkişilerin danslar üzerine yayımlanmış olan eserlerden haberdar oldukları sonucu kuvvet kazanmaktadır.

Yanı sıra kaynaklarda, var olan dans isimlerinin alternatif isimlerle de yer aldığı tespit edilmiştir.

“Farklı isimlerle yer alan 68 dans” üzerine düşünüldüğünde; ilk olarak yazarların dans isimlerini farklı kaynak/bilirkişilerden edindiklerini akla getirmektedir. Sahada her dans icracısının, dansı kendi sevdiği bir şey ile özdeşleştirip, kendince isim vermesi, yazarların da farklı kişilerle karşılaşp özdeşleşen farklı isimleri almış olma ihtimali bulunmaktadır. Dans isminin köyden köye, ilden ile vb. farklılık göstermesi ihtimali de alternatif isimlerin artmasına sebep olabilmektedir. Bir de adını, en iyi icra eden kişiden alan dansların, kaynak kişinin farklı lakaplarının olmasından dolayı da dansa dair birçok isim elde edilmiş olabilir. Yine aynı dansın, kaynak kişi ve lakapları haricinde müziğin ismi ile de anılabilme ihtimali var olabilir. Bu da dansların alternatif isimlere sahip olabilme ihtimallerini arttırmaktadır. Başka bir fikir ise, dansı ilk ortaya çıkaranın adı ile anılan dansın, zamanla en iyi dans edenle yeniden anılması da mümkün görünmektedir

Zaman zaman dans isimlerine verilen bazı alternatif isimlerin, dansın kendi isminden yalnızca bir ya da birkaç harf ile farklılaştırıldığı yazım hatası sonucu da olmuş olabilir. Bunun fark edilmeden kaynak olarak aynen alınması hatalı bir şekilde doğruymuş gibi süregelmesine yol açmış olabilir.

Ya da sahada “şive, ağız” farklılıklarından kaynaklı olma ihtimali de görülmektedir.

68 alternatif isimden yalnızca 7 tanesinin bilirkişiler tarafından da onaylandığı görülmüştür. Bu irdelendiğinde; literatüre geçirilen isimlerin farklılığa uğratılarak geçirilmesi, veri aktarımı sırasında özensiz davranılmış olma ihtimalini ortaya koymaktadır. Diğer bir yandan, bilirkişilerin literatüre başvurmamış olma ihtimalleri bulunmaktadır. Başka bir bakış açısı ile bakıldığında ise, bilirkişilerin aynı dansın kendi çalışma alanı dışındaki sahalarda başkaca söylemlerini duymamış olma ihtimalini doğurmaktadır.

Toplamda 67 tane dansın kesin olarak “zeybek dansı” kabul edildiği irdelendiğinde; kayıt altına alınmış dansların, zeybek dansı olup olmadığı bilirkişilerle teyit edilmek üzere görüşülmüş ve bunun üzerine iki ana ihtimal ortaya çıkmıştır. İlki; yazarın zeybek dansını bilmiyor olmasına rağmen bu konu hakkında yanlış kaynaklara ulaşarak eserini yazmış olmasıdır. İkincisi

ise; bilirkişilerin yalnızca kendi sahasına hâkim olması, geçmişte icra edilen danslardan ve literatürden haberdar olmamasıdır. Bu ana ihtimaller göz önüne alındığında; yazarların bir dansın zeybek dansı olup olmadığını bilmiyor olma ihtimali; literatüre olan güvenin azalmasına ve günümüzden çok öncesi için elde edilen dansların da zeybek dansı olup olmadığı konusunu tartışma konusu haline getirmektedir. Fakat ikinci ana ihtimal doğrultusunda; bilirkişilerin yalnızca kendi sahasından haberdar olması ve literatürde bahsedilen danslar sorulduğunda onlar haberdar olmaması ilk ihtimalin vahim sonuçlarını yumuşatmaktadır. Çünkü bilirkişilerin yalnızca haberdar olduğu dansa “kesin zeybek dansı” demiş olması, diğerine ise “bilmiyorum” yanıtını vermiş olması ile kaynaklardan elde edilen dansların hala zeybek dansı olma ihtimalini ortadan kaldırmamaktadır.

Literatür nezdinde edinilen dans isimlerinden **yalnızca “1” tanesinin bilirkişiler tarafından “zeybek dansı” olmadığı konusundaki beyanda irdelendiğinde;** yazarın zeybek dansı bilmiyor olma ihtimalini ortaya koymaktadır. Bunun haricinde yazarın müzisyen olması ve müziğin türünün zeybek olmasından ötürü icra edilen dansı zeybek dansı olarak düşünmesi ve bu şekilde kayda geçirmiş olması ihtimalini de doğurmaktadır. Diğer bir ihtimal de kimi dansların, kimi bilirkişiler tarafından zeybek tanımına uymadığı düşüncesi ile reddetmiş olmalarıdır.

Literatürden edinilen danslardan **“72” tanesinin zeybek olup olmadığına dair bilirkişiler tarafından ortak bir karara varılamadığı irdelendiğinde;** bilirkişilerin her birinin sahasının farklı olması ve verilen dansların diğer bilirkişiler tarafından bilinmiyor olma ihtimalini yüksek kılmaktadır. Diğer bir ihtimal ise, literatürde verilen dansların henüz bilirkişi dünyaya gelmeden artık o sahada icra edilmiyor olma ihtimalidir.

Elde edilen **listenin “dans” olup olmadıkları üzerine bilgi edinmek istenildiğinde bilirkişilerden “77” ismin “dans” olduğu yanıtı alınmıştır.** Dans olduğu kabul edilen ancak zeybek dansı olup olmadığı sorulduğunda ise “67” sinin kesin “zeybek” dansı olduğu cevabı alınmıştır.

Bu iki skor göz önünde bulundurulduğunda; bilirkişilerin “10” ismin “dans” olduğundan emin fakat “zeybek” dansı olup olmadığı konusunda emin olmadıkları sonucuna varılmaktadır. Bu sonuç, bilirkişilerin yalnızca bildikleri üzerinden yorum yapmış olduğunu akla getirmektedir. Bu da bu skorların “bilirkişiler” nezdinde güvenilirliğini arttırmaktadır.

Literatürden edinilen dans **isimlerinden “5” tanesinin bilirkişiler tarafından “sonradan üretilmiş dans” olarak belirtildiği irdelendiğinde;** sahada kendiliğinden, gelenekten doğan/oluşan durumlar haricinde, suni

yollarla da dans üretimleri bulunduğu ve ulaşılamayan, yeni üretilmiş başka dansların varlığının ihtimalini ortaya koymaktadır.

“54” ismin de “dans” olup olmadığı konusunda bilirkişiler arasında ortak bir karara varılmadığı görülmüştür. **Ortak karar alınamaması ile açılan tartışmaya göre;** listeyi veren yazarın yalnızca metin çalışması yapan biri olması ve dans bilgisinin olmaması ihtimali bulunmaktadır. Dans bilgisi olmayan yazarın, literatürdeki diğer eserlerde, farklı bir konu için adı geçen bir ismi de almış olma ihtimalini doğurmaktadır. Yine, kendi icra ettiği bölge haricinde diğer bölgeler hakkında bilgisi olmayan bilirkişilerin verilen ismin dans olup olmadığı konusunda bilgisi olmama ihtimali bulunmaktadır.

Literatür nezdinde edinilen dansların “Aydın’da icra edilip edilmediği” bilgisinin teyiti üzerine başvuru bilirkişilerden “47” tanesinin “Aydın’da icra edildiği” bilgisi edinilmiştir. **Şayet kaynaklarda adı geçen diğer danslar da Aydın’da icra ediliyor ise;** bilirkişilerin tüm literatürden haberdar olmama ihtimali, kısıtlı sayıda aynı kaynaklara ulaşmış olma ihtimali ya da yalnızca aynı sahada çalışmalarını sürdürüyor olma ihtimalini ortaya koymaktadır. Şayet sadece 47 dans icra ediliyor ise; kaynaktaki adı geçen birçok dansın artık icra edilmediği ihtimalini ya da dansların zaten Aydın’a ait olmama ihtimalini akla getirmektedir.

Bilirkişilerce “89” dansın “Aydın’da icra edilip edilmediği” üzerine **ortak bir karara varılmadığı üzerine açılan tartışmaya göre;** bir yazarın kazara Aydın’da icra edilmeyen bir dansı Aydın’da yazması ve diğer eserde de bunun tekrar edilmesi, elde edilen listelerde literatür bazında hatalar olabileceği ihtimalini ortaya çıkarmaktadır. Başka bir ihtimal ise, yazarın Aydın’da hiç bulunmamış olmasına rağmen duyduğu şeyi yazmış olmasıdır. Bilirkişilerde yaşanan uyuşmazlıklar göz önüne alındığında ise, bilirkişinin kendi yaşadığı mahalle, köy, ilçe haricinde diğer yerleri bilmiyor olması literatürde görmüş olduğu ismi reddetmiş olma ihtimalini arttırmaktadır. Diğer bir ihtimal de, başka şehirde icra edilen dansın Aydın’da da herkes tarafından icra edilmesine rağmen kimi bilirkişiler tarafından reddedilmesi olarak düşünülebilir. Yazarın Aydın’lı olması ve başka şehirde yaşıyor olması, onun yaşadığı zamandaki dansların bilirkişiler tarafından hatırlanmıyor olması da bir başka ihtimal olarak düşünülebilir.

Tüm bu ihtimaller nezdinde, dans repertuvar listesi oluşturulurken dikkat edilmesi gereken hususlar karşımıza çıkmaktadır. İlk olarak, çalışmada veri elde etmek için kullanılan literatür göz önünde bulundurulduğunda; yazarın uzmanlık alanı, çalıştığı konuya hakimiyeti, kendinden önceki tüm literatürü biliyor olması, sahada yeteri kadar zaman geçirmiş ve bilgi toplamış olması, sınırlılık ve kapsamı iyi belirterek bir

sonraki araştırmacıda soru işareti bırakmayacak şekilde yanıtlar vermiş olması gerekmektedir. Fakat bu çalışmada incelenen birçok eserde “bir literatürden beklenenlerden” birçoğu bulunmamıştır. Örneğin, araştırmamızda önemli bir yer tutan 2004 yılında yayımlanan “Bir Baş Kaldırı Öyküsü Zeybekler Tarihi, Ezgileri, Dansları” isimli eser, Onur Akdoğu tarafından hazırlanmıştır. Onur Akdoğu’nun müzisyen olması ve zeybek türü müziği araştırıyor olması, elde edilen verinin -dans ismi olduğunu belirtilmiş olmasına rağmen- yine de bir müzik ismi mi? Yoksa dans ismi mi? Olduğu ikileminden alıkoyamamıştır. Yine, 1975 yılında Cemil Demirsipahi tarafından yazılan “Türk Halk oyunları” eserinin 382-1015 sayfaları arasında verilen “Sözlü ve Sözsüz Oyun Havaları Dizi Göstergeleri ve Notaları” olarak özellikle belirtilen kısımdan alınan isimlerden emin olunamamıştır. Bunlar yalnızca birkaç örnek olup araştırılan eserlerin birçoğunda benzer eksikliklerinin bulunduğu görülmüştür. Fakat yine de literatürün araştırılması, çalışmanın kronolojik bir haritasının çıkmasına yardımcı olmuştur. **İkinci olarak**, seçilecek olan bilirkişinin uzmanlık alanı, doğduğu şehir, yaşadığı şehir, araştırılan dansı icra edip etmediği, ne kadar zamandır icra ettiği bilgilerinin edinilmesi ve buna göre çalışmanın sürdürülmesi gerekliliğidir. Çalışma içerisinde seçilen bilirkişiler genel olarak kriterlere uygun seçilmiştir. Fakat bilirkişi seçimi ile de yalnızca belli bir alana ulaşılmıştır.

Son olarak tüm bu bilgilere istinaden, literatür ve bilirkişiler ile yapılan çalışma ve değerlendirmelerin sonunda sonuçlar listesine ulaşılmış ve bir sayısal tablo oluşturulmuştur. (bkz. Aydın Zeybek Dansı Repertuar Listesi, s.14). Aydın İl’inde günümüzde icra edilen dansların mevcudiyeti, bilirkişilerin görüş birliğine varmamış olmaları nedeniyle doğrulanamamıştır. Bu varsayımın doğrulanamaması üzerine, dansların sahada gözlemlenmesi gerekliliği ortaya çıkmıştır. Bu çalışma kapsamında netleştirilemeyen konular, saha taramasıyla aydınlatılmaya muhtaç konulardır. Saha taramalarının gerçekleştirilmesinin ardından, repertuarın sürekli güncel tutulabilmesi için, saha verileri ile tez verilerinin karşılaştırılması ve güncelliğin sağlanması önerilmektedir.

Çalışmanın Neticesinde Elde Edilen Nicel Veriler

Literatür ve bilirkişi görüşlerinin değerlendirilmeleri sonucunda,

Aydın’da icra edildiği ve zeybek olduğu düşünülen toplamda “137” dans ismine ulaşılmıştır.

Bu dans isimlerinden, “15” tanesi yalnızca kitaplardan, “23” tanesi yalnızca bilirkişilerden ve “99” tanesi de hem kitaplardan hem de bilirkişilerden elde edilmiştir.

Elde edilen 137 dansın “64” tanesinin zeybek dansı olduğu ve “1” tanesinin zeybek dansı olmadığına dair ortak görüşlerin bulunduğu görülmüştür. “72”

tanesinin ise bilirkişiler arasında fikir ayrılığının olması sebebi ile zeybek dansı olup olmadıkları netleştirilememiştir. Bu nedenle ortak fikir olarak belirtilen “1” dans ismi listeden çıkartılarak “136” ya düşürülmüştür.

Bilirkişilere 136 ismin dans olup olmadıkları sorulduğunda, “77” tanesinin dans olduğu iddia edilmiştir. “5” tanesinin ise sonradan üretilmiş danslar olduğu belirtilmiştir. “54” tane dans isminin ise dans olup olmadığı konusunda ortak bir karar alınmadığı görülmüştür.

Edinilen isimlerin Aydın’da icra edilip edilmediği sorulduğunda ise; “47” tanesinin Aydın’da icra edildiği konusunda mutabakat sağlanmıştır. “89” dansın ise Aydın’da icra edilip edilmediği netleştirilemediği görülmüştür.

Kaynaklarda var olan danslardan “68” tanesinin atlatarnatif ismi bilirkişiler ile paylaşıldığında, yalnızca “7” tanesinin tümü tarafından onaylandığı görülmüştür.

Yazarlar tarafından belirtilen ve bilirkişiler tarafından beyan edilen “136” dans ismi alternatif isimleri ile “Aydın Zeybek Dansı Repertuarı Listesi” adı altında (bkz. Aydın Zeybek Dansı Repertuar Listesi, s.14) aşağıda verilmiştir.

	DANS ADI	DANS ALTERNATİF ADI - 1	DANS ALTERNATİF ADI - 2	DANS ALTERNATİF ADI - 3	DANS ALTERNATİF ADI - 4	DANS ALTERNATİF ADI - 5	DANS ALTERNATİF ADI - 6
1	Abalım Zeybeği	Abalı Zeybeği	Abalım	Abalımın Cepkeni	Abalımın Cepkeni Zeybeği	Zeybek	
2	Abdal Havası Zeybeği	Abdal Havası	Abdal Zeybeği	Ağır Abdal Havası Zeybeği			
3	Ağır Hava	Amına Godumun Zeybeği	Çakal Çökerten Zeybeği				
4	Ağır Milas Zeybeği	Ağır Milas					
5	Ağır Tavas Zeybeği	Ağır Tavas	Eski Tavas	Ortaklar Zeybeği			
6	Ağır Zeybek Oyunu	Ağır Zeybek					
7	Akşam Oldu						
8	Al Horozun Kanadı						
9	Altı Kızlar						
10	Arpazlı Zeybeği	Arpazlı	Arpazlı Oyunu	Arpazlı Havası			
11	Ar Bağladım	Ar Bağladım Mor Kayanın Dibine	Ar Bağladım Zeybeği	Ar Bağladım Ak Kayanın Dibine			
12	Ataköy Zeybeği	Ataköy	Damderesi Zeybeği	Damderesi Zeybeği			
13	Aydın İki Parmak Zeybeği						
14	Aydın Zeybeği	Aydın	Ağır Zeybek Oyunu	Bergama Zeybeği	Çaktım Çaktım Yandı		
15	Ayşam						

	DANS ADI	DANS ALTERNATİF ADI - 1	DANS ALTERNATİF ADI - 2	DANS ALTERNATİF ADI - 3	DANS ALTERNATİF ADI - 4	DANS ALTERNATİF ADI - 5	DANS ALTERNATİF ADI - 6
16	Ayşem	Arabadan Atladım					
17	Bağarası İki Parmak Zeybeği						
18	Bakırlı Zeybeği	Bakırlı					
19	Bando Zeybeği						
20	Baygın Havası	Baylan Havası					
21	Bayındır Zeybeği	Bayındır Koşması	Bayındır Koşması Zeybeği				
22	Bengi	Bengi Zeybeği	Yalı Zeybeği	Bengi Oyunu			
23	Bergama Zeybeği						
24	Bir Gemim Var Aman Salıda Verin Engine						
25	Boşan da Dağlar						
26	Bozdoğan Serenler						
27	Bozdoğan Zeybeği	Dumanı da Vardır Şu Dağların Başında					
28	Cafer Efe						
29	Çakal Çökerten	Amına Godumun Zeybeği					
30	Çakırcalı Efe	Çakırcalı	Çakıcı				

	DANS ADI	DANS ALTERNATİF ADI - 1	DANS ALTERNATİF ADI - 2	DANS ALTERNATİF ADI - 3	DANS ALTERNATİF ADI - 4	DANS ALTERNATİF ADI - 5	DANS ALTERNATİF ADI - 6
31	Çaktım Çaktım Almadı	Çaktım Çaktım Yandı	Haydi Yallah Şu Mahlede Yangın Var	Öf Çaktım Çaktım Almadı	Çaktım Çaktım Almadı	Of Çaktım Çaktım Almadı	Ağır Zeybek
32	Çavdarlı Murat						
33	Çay İçinin Milleri						
34	Çıtır Pıtır Basmalar						
35	Çıtlık Dalı Kırıldı						
36	Çine Çayı	Çine Çayı Zeybeği	Kadın Zeybeği				
37	Çine İki Parmak Zeybeği	Sabah Namazı					
38	Çine Zeybeği						
39	Çökertme	Her Gün Sarhoş					
40	Dağlı Zeybeği	Dağlı Havası	Dağlı Oyunu	Meydan Zeybeği			
41	Dam Ardına Dolaştım						
42	Dereleler Çağlar Oldu						
43	Düz Ovanın Çamları						
44	Ege Zeybeği						
45	Eğil Kavağım	Eğil Kavağım Eğil	Eğil Kavak				
46	Eklemedir Koca Konak						

	DANS ADI	DANS ALTERNATİF ADI - 1	DANS ALTERNATİF ADI - 2	DANS ALTERNATİF ADI - 3	DANS ALTERNATİF ADI - 4	DANS ALTERNATİF ADI - 5	DANS ALTERNATİF ADI - 6
47	Elifoglu Zeybeği						
48	Eski Harmandalı	Eski Tavas	Tavas Zeybeği				
49	Eski Tavas Zeybeği	Ağır Tavas Zeybeği					
50	Et Aldım	Et Aldım Elim Yağlı	Haydi Yallah Çaktım Çaktım Almadı				
51	Fatma Gelin	Çay İçinin Milleri	Çıtır Pıtır Basmalar				
52	Ferâî	Ferâîhi	Ferâî	Feraye	Feraye Zeybeği		
53	Genç Osman						
54	Gelin Alma						
55	Ger Ali Zeybeği	Gerali	Ker Ali	Aydın Erkek Oyunu	Koca Ali Koşması		
56	Germencik İki Parmak Zeybeği						
57	Germencik İnova Zeybeği						
58	Germencik Zeybeği	Germencik İnova Zeybeği					
59	Güdüğünün Çeşmesi	Pembe Grebimin Oyası					
60	Harmandalı	Harman Dalı	Harmandağlı	Harmandalı	Bergama		
61	Hatçem						

	DANS ADI	DANS ALTERNATİF ADI - 1	DANS ALTERNATİF ADI - 2	DANS ALTERNATİF ADI - 3	DANS ALTERNATİF ADI - 4	DANS ALTERNATİF ADI - 5	DANS ALTERNATİF ADI - 6
62	Hatipoğlu Zeybeği	Hatapoğlu Zeybeği					
63	Hazeli						
64	Her Gün Sarhoş	Her Gün Sarhoş Şu- Aydın'ın Uşağı	Her Gün Serhoş	Her Gün – Sarhoş, Şu Aydın'ın İstanbul Uşağı			
65	İlki Parmak Zeybeği	İlki Parmak Ağır Zeybeği	Çatapat	Aydın İki Parmak Zeybeği	Bağarası İki Parmak Zeybeği		
66	İnce Memet	İnce Memet	İnce Mehmet Zeybeği	İnce de Mehmed Efem	Kadın Zeybeği		
67	İndim Dağ Arasına						
68	İndim Daldan Budaktan						
69	İzmir Zeybeği						
70	Jandarma Zeybeği	Süslü Jandarma					
71	Kadı Kuyusu						
72	Kadınlar Zeybeği	Kadın Zeybeği					
73	Kadıoğlu Çeşitmesi						
74	Kadıoğlu Zeybeği	Aydın Kadıoğlu Zeybeği	Gadoğlu				
75	Kamalı Zeybek	Kamalı	Kamalı Efe				
76	Kamışa Bak Kamışa						

	DANS ADI	DANS ALTERNATİF ADI - 1	DANS ALTERNATİF ADI - 2	DANS ALTERNATİF ADI - 3	DANS ALTERNATİF ADI - 4	DANS ALTERNATİF ADI - 5	DANS ALTERNATİF ADI - 6
77	Kara Ali Koşması Zeybeği	Karaali Koşması	Gerali Zeybeği				
78	Karaburun Zeybeği						
79	Karyolamın Demiri Zeybeği	Karyolamın Demiri	Yandım Ayşem				
80	Kerimoğlu Zeybeği	Aydın Kerimoğlu Zeybeği					
81	Kızılcapınar Zeybeği						
82	Koca Arap Zeybeği	Aydın Kocaarap Zeybeği	Kocaarap	Gocaarap			
83	Kocagür Zeybeği						
84	Kordon Zeybeği	Kordon	Kordon Boyu Zeybeği				
85	Kozak Zeybeği	Kozak	Kozak Oyunu	Kozak Zeybek Oyunu			
86	Köroğlu						
87	Kuruoğlu Zeybeği	Kuruoğlu	Kır Oğlu	Kur Oğlu			
88	Milas Yağmur Yağdı Zeybeği						
89	Milas Zeybeği						
90	Minareden At Beni						

DANS ADI	DANS ALTERNATİF ADI - 1	DANS ALTERNATİF ADI - 2	DANS ALTERNATİF ADI - 3	DANS ALTERNATİF ADI - 4	DANS ALTERNATİF ADI - 5	DANS ALTERNATİF ADI - 6
91	Minnoş	Suya İner Tavşanlar				
92	Muğla Zeybeği					
93	Nalbant Zeybeği	Nalbandı				
94	Nazilli Zeybeği	Nazilli				
95	Nazıoğlu Zeybeği					
96	Nikriz Zeybek	Dereler Çağlar Oldu				
97	Ortaklar Zeybeği	Yeni Tavas				
98	Ödemiş İki Parmak Zeybeği					
99	Ödemiş Zeybeği					
100	Ördek Suyu Dal da Gel					
101	Paşa Yaylası					
102	Pazardan Aldım Halı					
103	Pek Yokuşmuş Cavır Asan'ın Yolları					
104	Pembe Grebimin Oyası	Pembe Krebimin Oyası				
105	Sabah Namazı Zeybeği	Sabah Namazı	Sabaha Karşı Havası	İki Parmak Zeybeği		
106	Sarı Zeybek Oyunu	Sarı Zeybek	Evlerim Evlerim			

	DANS ADI	DANS ALTERNATİF ADI - 1	DANS ALTERNATİF ADI - 2	DANS ALTERNATİF ADI - 3	DANS ALTERNATİF ADI - 4	DANS ALTERNATİF ADI - 5	DANS ALTERNATİF ADI - 6
107	Seperçioğlu Zeybeği						
108	Serenler Zeybeği						
109	Sinanoglu Zeybeği	Zorba	Sinanoglu Abdestliği Simnadan				
110	Siyah Makarada İpliğim	Pembe Grebimin Oyası					
111	Soğukkuyu Zeybeği						
112	Soma Zeybeği	Kütahya Zeybeği	Soma Zeybek Oyunu				
113	Söke Oyun Havası						
114	Sultanhisar Zeybeği						
115	Sümelî Zeybeği	Sümmelîm					
116	Süslü Jandarma						
117	Şu Dalmannın Dağı	Şu Dalma'nın Dağım Duman Bürtüdü	Şu Dalmannın Dağına- Duman Bürtüdü	Kadın Zeybeği			
118	Şu Dirmilin Çalgısı						
119	Şu Mılasın Hamanları						
120	Tahratoğlu Zeybeği						
121	Tavas Zeybeği	Tavas	Davas				

DANS ADI	DANS ALTERNATİF ADI - 1	DANS ALTERNATİF ADI - 2	DANS ALTERNATİF ADI - 3	DANS ALTERNATİF ADI - 4	DANS ALTERNATİF ADI - 5	DANS ALTERNATİF ADI - 6
122	Teke Zorlatması	Teke Oyunu				
123	Tekeler Zeybeği	Tekeler	Karpuzlu İki Parmak Zeybeği			
124	Tirinom					
125	Top Yatağın Altı Kahfe	Top Yatağın Altı Kayfe	Top Yatağın Önü Zeybek			
126	Yağar Yağmur Zeybeği					
127	Yağmur Yağdı Zeybeği					
128	Yakamadım Gazımı					
129	Yalabık Zeybeği	Yalabık	Yalabık Zeybek Oyunu	Yalabuk Zeybeği		
130	Yanağında Beni Var	Nazoğlu Zeybeği				
131	Yeni Harmandalı	Yeni Tavas	Tavas Zeybeği			
132	Yeni Tavas	Tavas Zeybeği	Ortaklar Zeybeği			
133	Yeşil Giy Yeşil Kuşan	Çıtır Pıtır Basmalar				
134	Yörük Ali Zeybeği	Yörük Ali	Yörük Ali Efe	Şu Dalmadan Geçtin mi	Şu Dalamanın Çeşmesi	
135	Yörük Kızı					
136	Yün Entarım					

Kaynaklar

- Akdoğan, O.** (2004). *Bir Başkaldırı Öyküsü Zeybekler Tarihi, Ezgileri, Dansları* (Cilt 3). İzmir.
- Akyıldız, N.** (2000). *Türk Halk Oyunları*. İstanbul: YA-PA Yayınları. **And, M.** (1962). *Diois ve Anadolu Köylüsü*. İstanbul: Elif Yayınları. **And, M.** (1964). *Türk Köylü Dansları*. İstanbul: İzlem Yayınları.
- And, M.** (2012). *Oyun ve Bugün; Türk Kültüründe Oyun Kavramı* (3. b.). İstanbul: Yapı Kredi Yayınları.
- Anlıtatamer, F., ve Ünal, Ş.** (1995). *Oynanışlarına Göre Türk Halk Oyunlarından Örnekler*. İstanbul: Uğur Matbaacılık.
- Ataman, S. Y.** (1975). *100 Türk Halk Oyunu*. İstanbul: Yapı ve Kredi Bankası.
- Ay, G.** (1999). *Folklor (Halkbilim)*. İstanbul: Pan Yayıncılık.
- Ayaydın, M.** (2021). Kişisel Görüşme. 15 Ocak, İstanbul
- Aydın, A.** (2011). *Germencik'te Halk Oyunları ve Halk Müziği Gelenegi* (Yüksek Lisans Tezi). İzmir: Ege Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Türk Halk Oyunları Anabilim Dalı
- Aydın, C.** (1979). *Okullarda Halk Oyunları*. İzmir: Karınca Matbaacılık.
- Aydın, C.** (2002). *Lise Halk Oyunları Ders Kitabı*. Ankara: Milli Eğitim Bakanlığı. **Bayatlı, O.** (1943). *Ege'de Zeybek Oyunları ve Havaları*. İzmir: Nefaset Matbaası. **Baykurt, Ş.** (1965). *Türk Halk Oyunları*. Ankara: Halk Evleri Genel Merkezi.
- Baykurt, Ş.** (1976). *Türkiye'de Folklor*. Ankara: Kalite Matbaası.
- Baykurt, Ş.** (Tarihsiz). *Türk Halk Dansları*. Ankara: Halkevleri Kültür Vakfı.
- Belirsiz.** (Tarihsiz). *Halk Oyunlarımız ve Giysilerimiz*. Başbakanlık Gençlik Spor Genel Müdürlüğü. Ankara
- Boztepe, A.** (2021). Kişisel Görüşme. 10 Mart, İstanbul
- Cönger, M.** (1967). *Milli Oyun Çalışmaları*. İstanbul: Milli Eğitim Bakanlığı, İlköğretmen Okulları Serbest Çalışma Kitapları.
- Çavaz, A., Hacibekiroğlu, E.** (2011). *Türkiye Halk Dansları 1*. Gençlik ve Spor Bakanlığı. Ankara
- Çetin, E.** (2021). Kişisel Görüşme. 10 Nisan, İstanbul
- Çetin, N.** (2018). *Aydın Geleneksel Halk Danslarının Etnokoreolojik Açısından İncelenmesi* (Yüksek Lisans Tezi). İzmir: Ege Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Türk Halk Oyunları Anabilim Dalı
- Çine, Hamit.** (Tarihsiz). *Zeybek Oyunlarımız*.
- Dalgaç, M.E.** (2021). Kişisel Görüşme. 15 Nisan, İstanbul

- Demirsipahi, C.** (1975). *Türk Halk Oyunları*. Ankara: Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları. **Eğilmez, M.** (2006). *Gelenekten Geleceğe Halk Oyunları*. Ütopya Yayınevi. İstanbul **Eğriboyun, B.** (2021). Kişisel Görüşme. 24 Mart, İstanbul
- Ekmekçioglu, İ., Bekar, C., ve Kaplan, M.** (2001). *Türk Halk Oyunları*. İstanbul: Esin Yayınları.
- Eriş, T.M.** (2021). Kişisel Görüşme. 23 Nisan, İstanbul
- Erkan, T.** (2008). *Türk Halk Oyunları Müziklerinden Örnekleri*. İzmir.
- Gazimihal, M. R.** (1991). *Türk Halk Oyunları Kataloğu* (Cilt 1). (N. Tan, Dü.) Ankara: T.C. Kültür Bakanlığı Halk Kültürlerini Araştırma Dairesi.
- Gazimihal, M. R.** (1997). *Türk Halk Oyunları Kataloğu* (Cilt 2). (N. Tan, & A. Çakır, Dü) Ankara: T.C. Kültür Bakanlığı Halk Kültürlerini Araştırma ve Geliştirme Genel Müdürlüğü.
- Gazimihal, M. R.** (1999). *Türk Halk Oyunları Kataloğu* (Cilt 3). (N. Tan, & A. Çakır, Dü) Ankara: T.C. Kültür Bakanlığı Milli Folklor Araştırmaları Dairesi.
- Gülbaş, S.** (2021). Kişisel Görüşme. 2 Mart, İstanbul
- Gülbeyaz, K.** (2005). *Türk Halk Oyunlarının Hareket Açısından Değerlendirilmesi* (Sanatta Yeterlik Tezi). İstanbul: İstanbul Teknik Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Gülbeyaz, K.** (2018). *Hareket Bilimi ve Kültürel Açısından Türk Halk Oyunlarının İncelenmesi* (Doktora Tezi). Sakarya: Sakarya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Türk Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalı
- Güldamla, Ö.E.** (2021). Kişisel Görüşme. 24 Ocak, İstanbul
- Gürpınar, N.** (2021). Kişisel Görüşme. 29 Mart, İstanbul
- Hacıbekiroğlu, E., Yılmaz, M., Alacalıoğlu, Z., Tuncer, M.** (2008). *Halk Oyunlarımız*. Başbakanlık Gençlik Spor Genel Müdürlüğü. Ankara **İmdat, D.** (2021). Kişisel Görüşme. 7 Nisan, İstanbul **Karademir, A.** (2021). Kişisel Görüşme. 9 Nisan, İstanbul
- Karademir, İ.** (2021). Kişisel Görüşme. 13 Mart, İstanbul
- Karahasan, T. H.** (2003). *Yöresel Türk Halk Oyunları*. İstanbul: Alkım Yayınevi. **Karakuzey, Harun.** (2011). Bilimsel Araştırma Yöntemleri. Atatürk Üniversitesi **Kayasarıkoğlu, K.** (2021). Kişisel Görüşme. 1 Nisan, İstanbul
- Keskin, E.** (1975). *Enver Keskin'le Halk Oyunları Öğrenimi*. Ankara: Kadioğlu Matbaası.
- Kılıç, N.** (2021). *Literatürde İcra Alanı Aydın Olarak Belirtilen Zeybek Danslarının, Güncelde Varlığının Bilirkişiler İle Tespiti* (Yüksek Lisans Tezi). İstan-

- bul: İstanbul Teknik Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü Performans Anasanat Dalı Geleneksel Danslar Yüksek Lisans Programı
- Koca, E.** (2009). *Açıklamalı Zeybek Bibliyografyası* (Yüksek Lisans Tezi). Afyonkarahisar: Afyon Kocatepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Müzik Ana Sanat Dalı
- Koçkar, M. T.** (1998). *Çağlar Boyunca Beden Dilinde Sanat ve Kültür İletişimi, Dans ve Halk Dansları*. Ankara: Spor Kitabevi.
- Kolektif Yazarlı.** (2009). *Sosyolojide Araştırma Yöntem ve Teknikleri*. Anadolu Üniversitesi, Yayın no: 1963, ISBN: 978-975-06-0651-9
- Kolektif Yazarlı.** (2011). *Bilim Etiği*. İstanbul Üniversitesi, Yayın No: 5048, ISBN: 978-975-404-906-0
- Kurnaz, E.** (2021). Kişisel Görüşme. 2 Şubat, İstanbul
- Melih, T.** (2021). Kişisel Görüşme. 5 Nisan, İstanbul
- Mete, Z.** (2021). Kişisel Görüşme. 6 Nisan, İstanbul
- Mirzaoğlu, F.G.** (2000). *Zeybek Türküleri ve Dansları* (Doktora Tezi). Ankara: Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Türk Dili Edebiyatı (Türk Halk Bilimi) Anabilim Dalı
- Okuma Yöntemleri.** (2019, 12.12). Ders Türkçe: <https://www.dersturkce.net/2015/12/okuma-yontem-ve-teknikleri.html>
- Ozankan, C., ve Savcı, K.** (1955). *Türk Milli Oyunları*. İstanbul: Sucuoğlu Matbaası.
- Öcal, M. Baran, S.** (1991). *İl İl Halk Müziğimiz ve Halk Oyunlarımız*. Aydoğu Ofset. Ankara
- Ötken, N.** (2011). *Türk Halk Oyunları'nda Hareket Analizi*. İstanbul: Yalın Yayıncılık.
- Özbilgin, M. Ö.** (2012). *İzmir Zeybek Oyunları*. İzmir: Ege Üniversitesi Devlet Türk Musikisi Konservatuarı.
- Öztürk, Z.H.** (1998). *Aydın Yöresi Halk Kültürünün İncelenmesi* (Yüksek Lisans Tezi). İstanbul: İstanbul Teknik Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Türk Halk Oyunları Ana Sanat Dalı Türk Halk Oyunları Programı
- Özyol, S.** (2021). Kişisel Görüşme. 1 Nisan, İstanbul
- Saçan, A.** (1974). *Milli Oyunlarımız*. Ankara: Önder Matbaa.
- Sevinç, C.** (1994). *Zeybek Oyunlarının Tarihçe Ortaya Çıkışı* (Yüksek Lisans Tezi). İstanbul: İstanbul Teknik Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü
- Su, R.** (2000). *Türk Halk Oyunları*. Ankara: Kültür Bakanlığı.
- Sürmeli, F.M.** (2010). *Ege Bölgesi Zeybek Oyunlarının Adlarına Göre Tasnifi ve İncelenmesi* (Yüksek Lisans Tezi). Sakarya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Folklor Müzikoloji Anabilim Dalı

- Şahin, M.** (2009). *Türk Halk Oyunları Türlerine Göre Asma Davulun İncelenmesi* (Sanatta Yeterlik Tezi). İstanbul: İstanbul Teknik Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Temel Bilimler Anabilim Dalı Türk Halk Müziği Programı
- Şenol, A.** (1990). *Türk Halk Oyunlarında Renk ve Rakam Motifi*. Ankara.
- Tarcan, S. S.** (1926). *Yeni Zeybek Raksı*. İstanbul: Haftalık Mecmua Neşriyatı:3.
- Topçuoğlu, C.** (1971-c). *Nota ve Figürleriyle Milli Zeybek Oyunlarımızdan Aydın Zeybeği* (Cilt 7). İzmir: Derya Yayınları.
- Ülkütaşır, M. Ş.** (1973). *Cumhuriyet’le Birlikte Türkiye’de Folklor ve Etnografya Çalışmaları*. Ankara: Başbakanlık Kültür Müsteşarlığı- Cumhuriyet’in 50. Yıldönümü Yayınları.